

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.474/2018/8. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

. Zumbók Péter előadó bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

Litresits Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Litresits András ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

kamarai jogtanácsos

A per tárgya: közigazgatási jogkörben okozott kár
megtérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.489/2017/6-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ővárosi Törvényszék 72.T/P.21.088/2017/18.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 12.500 (tizenkétezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Zrt. a felperessel 2015. január 22-én kötött értékpapír adásvételi szerződések alapján 2016. január 22-én esedékes 3.300.000 forint vételár fizetési kötelezettségének nem tett eleget. A Zrt. 2015. december 12-től felszámolás alatt áll. A K. a

felperes követeléséből 2017. március 20-án 2.800.000 forintot megtérített.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes leszállított keresetében 500.000 forint, valamint 3.300.000 forintnak 2015. március 27-től a kifizetésig számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy az alperes és a jogelődje mulasztott azzal, hogy az Alaptörvény 41. cikk (2) bekezdése és a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB törvény) 4. § (9) bekezdésében, 45. §-ában és 89/A. §-ában meghatározott felügyeleti, ellenőrzési kötelezettségének 2005 és 2015 között nem tett eleget. Keresetének jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:519. §-át, 6:540. §-át, 6:541. §-át és 6:548. §-át jelölte meg. Hivatkozott arra, hogy a tőkepiac stabilitásának erősítése érdekében tett egyes kárrendezési intézkedésekről szóló 2015. évi CCXIV. törvény (a továbbiakban: Kárrendezési törvény) követelésének a K-ra való átszállására vonatkozó 15. § (4) bekezdése a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) mellékletének 1.p és 1.q pontjaiba ütközik. Emiatt a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 155/A. § alapján kérte előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.
- [3] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság - a megismételt eljárásban meghozott - végzésével a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasította, majd ítéletével a keresetet elutasította. Kifejtette, hogy a felperes nem közigazgatási jogkörben, hanem szerződésszegéssel okozott kár megtérítését kérte, mely jogviszonynak az alperes nem volt alanya. Utalt arra, hogy a Kárrendezési törvény 15. § (4) bekezdése alapján a kárrendezésre jogosult teljes követelése, annak biztosítékai, a követeléshez kapcsolódó igények az ellenérték megfizetésével egyidejűleg a törvény erejénél fogva a K-ra szálltak át. Az Alkotmánybíróság pedig az e törvény alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszok elutasításáról szóló 23/2016. (XII. 12.) AB határozatának indokolásában rámutatott arra, hogy a kárrendezés igénybevétele esetén az ügyfél semmiféle további követelést nem érvényesíthet a pénzügyi szolgáltatóval szemben. Az elsőfokú bíróság ezért a kereset elutasításáról az aktív perbeli legitimáció hiányára tekintettel határozott. A felperes előzetes döntéshozatali eljárás

kezdeményezése iránti kérelmének elutasítását azzal indokolta, hogy a követelésnek a törvény erejénél fogva történő átszállása a perben jogértelmezést nem igényelt.

- [5] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az alkalmazandó anyagi jog tekintetében az elsőfokú bíróságtól eltérően arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 54. §-a alapján a jogvita elbírálása során nem a Ptk. rendelkezéseit, hanem a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 339. § (1) bekezdését és 349. § (1) bekezdését kellett irányadónak tekinteni. Mivel a részleges kárrendezés a felperes kártérítésre vonatkozó anyagi jogát az alperessel szemben nem szüntette meg, ezért azzal sem értett egyet, hogy a felperes keresetösszege hiányzott. Ezzel szemben a keresetet azért nem tartotta teljesíthetőnek, mert a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: Psztv.) 46. § (3) bekezdése által megkövetelt, a . tevékenysége és a kár közötti közvetlen okozati összefüggés nem állt fenn. Utalt arra, hogy az Alkotmánybíróság az utóbbi jogszabályi rendelkezés alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasító 653/B/2011. AB határozatában kifejtette: a kár „közvetlen” előidézése az rPtk. 339. § (1) bekezdésében megkívánt okozati összefüggéshez képest többletet jelent.
- [6] A másodfokú bíróság a felperesnek a fellebbezésében megismételt - és külön végzéssel elutasított - kérelme alapján az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését nem tartotta indokoltnak. Ezzel kapcsolatban hivatkozott az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikkére, és osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EuB) előzetes döntését igénylő jogértelmezésre a perben nem volt szükség. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, és arra tekintettel a tárgyalás felfüggesztését azonban az elsőfokú bíróságtól eltérően alapvetően azért mellőzte, mert a felek között nem jött létre az rPtk. 685. § e) pontja szerinti fogyasztói szerződés, és ennek hiányában jogviszonyukban a fogyasztókra vonatkozó szabályok nem voltak irányadóak.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a tárgyalás felfüggesztése mellett, a Pp. 155/B. §

(1) bekezdése alapján a Psztv. 46. § (3) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését, és annak eredményeként új határozat hozatalát, vagy az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását; másodlagosan a jogerős ítélet hatályon helyezését, és a tárgyalás felfüggesztése mellett, a Pp. 155/A. § (2) bekezdése alapján az EuB előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezését, és annak eredményeként új határozat hozatalát, vagy az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

- [8] Megsértett jogszabályhelyként az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, E) cikk (3) bekezdését, M) cikk (2) bekezdését, XXIV. cikk (2) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését, 28. cikkét és 41. cikk (2) bekezdését, a Pp. 155/A. §-át, 155/B. §-át, 206. § (1) bekezdését és 221. § (1) bekezdését, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (6) bekezdését jelölte meg.
- [9] Sérelmezte, hogy bár az elsőfokú bíróság permegszüntető végzése elleni fellebbezésében kérte az MNB törvény 56. §-a vonatkozásában az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését, a másodfokú bíróság arról érdemben arra hivatkozással nem döntött, hogy a felülbírálat során az MNB törvényt alkalmaznia nem kellett. A másodfokú bíróság ugyanakkor a tartalmilag azonos Psztv. 46. § (3) bekezdésének a jogerős ítéletben való alkalmazása ellenére hivatalból sem kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását. A felperes álláspontja szerint e jogszabályhelyek alaptörvény-ellenességét megalapozza, hogy gyakorlatilag kizárják az alperes és a jogelődje, a . ellenőrzési mulasztásából eredő kártérítési igény érvényesítését.
- [10] Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését a felperes azért tartotta indokoltnak, mert a Kárrendezési törvény 15. § (4) bekezdése az Irányelvbe, különösen annak 6. cikk (1) bekezdésébe és 7. cikk (1) bekezdésébe, valamint a mellékletének 1.p és 1.q pontjaiba ütközik. Kiemelte, hogy a jogerős ítélet indokolásával szemben az Irányelv alkalmazásához és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezéséhez nincs szükség fogyasztói szerződésre.
- [11] Az R. 3. § (6) bekezdésének megsértését a felperes azért állította, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az alperes javára eltúlzott összegű, az elvégzett jogtanácsosi munkával arányban nem álló perköltséget állapított meg, és a másodfokú eljárásban annak mérséklése lett volna indokolt.
- [12] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [14] A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felperes által megjelölt és érdemben vizsgálható okokból nem jogszabálysértő.
- [15] A Kúria mindenekelőtt utal arra, hogy a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bek.]. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előzőekben meghatározott tartalmi követelményekkel [1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3-4. pontjai].
- [16] Ezzel szemben a felperes anélkül állította a Pp. 206. § (1) bekezdésének és 221. § (1) bekezdésének megsértését, hogy az ezzel összefüggő jogi álláspontját kifejtette volna. A bíróságok az azonos tényállásból levont eltérő jogi következtetések alapján hozták meg az egyező, a keresetet elutasító érdemi döntéseiket. A felperes a felülvizsgálati kérelmében bizonyítékmérlegelési hibát nem jelölt meg, a jogerős ítéletben megállapított tényállást nem vitatta. Emellett az indokolási kötelezettség megsértésére sem hivatkozott. A fenti eljárásjogi jogszabályhelyek sérelmére alapított felülvizsgálati támadások ezért érdemben nem voltak vizsgálhatóak.
- [17] A felperes a felülvizsgálati kérelmében az Alaptörvény több rendelkezésének megsértését is állította. A Kúria ezzel kapcsolatban kiemeli, hogy a Pp. rendkívüli jogorvoslati eszközként a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére szigorú tartalmi követelmények szerint, kifejezetten jogszabálysértés esetén van lehetőség. Az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdése értelmében jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bankelnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény az Alaptörvénnyel összhangban taxatív felsorolást tartalmaz azokról a normatív rendelkezési formákról, amelyeket a

magyar jogrendszer jogszabálynak minősít. Az Alaptörvény nem jogszabály, hanem a jogszabályok felett áll mint a jogrend alapja.

- [18] Mindebből következően önmagában az Alaptörvény megsértésére hivatkozás nem ad alapot felülvizsgálati kérelem előterjesztésére, amellet valamilyen konkrét anyagi vagy eljárási jogszabály megsértésének megjelölését is kell tartalmaznia a kérelemnek az érdemi elbíráláshoz. A fentiekkel egyezően foglalt állást a Kúria a Kfv.VI.35.005/2017/2. számú határozatában, amelyben azt is kifejtette: a Kúria a jogerős ítélet törvényességi felülvizsgálatát végzi el, az Alaptörvénynek való megfelelés vizsgálatára más jogorvoslati fórumrendszer áll a felek rendelkezésére (Kúria Pfv.III.20.015/2019/2.).
- [19] Az Alaptörvény felülvizsgálati kérelemben feltüntetett rendelkezései alapján történő érdemi vizsgálatot az is kizárta, hogy a felperes azokra voltaképpen nem a jogerős ítélet jogszabálysértő jellegének alátámasztásaként, hanem az egyedi normakontroll eljárás kezdeményezése iránti kérelmének indokaként hivatkozott.
- [20] A felperes - miként az eljárás korábbi szakaszaiban, úgy a felülvizsgálati kérelmében is - arra hivatkozással kérte az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, hogy a perben alkalmazandó Kárrendezési törvény 15. § (4) bekezdése az Irányelv 6. cikk (1) bekezdésébe és 7. cikk (1) bekezdésébe, valamint annak mellékletének 1.p és 1.q pontjaiba ütközik. A másodfokú bíróság által is felhívott EUMSZ 267. cikke szerint az EuB hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben: a) a Szerződések értelmezése; b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése. Ebből következően nincs helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, ha a fél nem a közösségi jog értelmezését, hanem annak megállapítását kéri, hogy az irányadó magyar jog nem felel meg a közösségi jog által védett alapelveknek (EBH2005.1320.I., EBH2016.M.21.). Éppen ezért mindkét fokú bíróság helyesen döntött akkor, amikor a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasította. Eljárásuk megfelelt a Pp. 155/A. § (2) bekezdésének: a kérelem elutasításáról végzéssel határoztak, és az elutasító döntést ítéleteikben megindokolták. Emiatt a jogerős ítélet a Pp. 155/A. §-át nem sérti, és az előzetes döntéshozatali eljárás felperes által kért kezdeményezésének a felülvizsgálati eljárásban sem lehetett helye.
- [21] A Pp. 155/B. § (1) bekezdése értelmében a bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvényellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az

Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy kérelemre kezdeményezheti. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. § (1) bekezdése szerint ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.

- [22] A bíróság nem köteles indokolni azt a döntését, amellyel a felperesnek az eljárás felfüggesztésére és az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét elutasítja. (KGD2010.184.). Az utólagos normakontrollra irányuló bírói kezdeményezés a bírói függetlenség eleme, a bíró utólagos normakontroll iránti indítvány előterjesztésére jogorvoslati úton nem kötelezhető (BH2014.317.).
- [23] A felperes az eljárás korábbi szakaszában - az elsőfokú bíróság permegszüntető végzése elleni fellebbezésében - az MNB törvény 56. §-a vonatkozásában kérte az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését, amelyet a másodfokú bíróság e jogszabályhely alkalmazásának szükségessége hiányában mellőzött. A jogerős ítéletben felhívott Psztv. 46. § (3) bekezdése tekintetében a felperes az egyedi normakontroll eljárás kezdeményezését nem kérte. Az eljárást a másodfokú bíróság hivatalból sem kezdeményezte, az érdemi indokai között pedig utalt a 653/B/2011. AB határozatra, amellyel az Alkotmánybíróság az utóbbi jogszabályi rendelkezés alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította. A felperes ezért a felülvizsgálati kérelmében tévesen állította a Pp. 155/B. §-ának megsértését, és az Alkotmánybíróság eljárásának a felperes által kért kezdeményezését a Kúria is mellőzte.
- [24] Az elsőfokú bíróság bíróság az R. 3. § (6) bekezdésének helyes alkalmazásával állapította meg a pervesztes felperes által az alperesnek perköltségként megfizetendő jogtanácsosi munkadíj összegét. Abból kellett kiindulnia, hogy a felperes keresete eredetileg 3.300.000 forint megfizetésére irányult, és azt az időközbeni kárrendezésre tekintettel szállította le 500.000 forintra. Minthogy a leszállított keresetrész tekintetében is pervesztesnek minősült, az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy az alperest az R. 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján, a pertárgy értékéhez igazodóan a megítélt jogtanácsosi munkadíj kétszerese illette volna. Ehhez képest a kifejtett jogi képviseleti tevékenység arányában megállapított, mérsékelt munkadíj - a

felülvizsgálati kérelemben előadottakkal szemben - eltúlzottnak semmiképpen sem tekinthető.

- [25] A Kúria a kifejtettekre figyelemmel, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [26] A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése szerint, a Pp. 67. § (2) bekezdésére és az R. 3. § (5) bekezdésére tekintettel kötelezte a felperest az alperes részéről felmerült - jogtanácsosi munkadíjból álló - felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.
- [27] A felperes személyes költségmentessége miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.
- [28] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.
- [29] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. november 27.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírószági ügyintéző
HM